

У серії «Легенди Китаю» опубліковані:

Король мавп
Лотосовий ліхтар
Легенда про Дзінвей

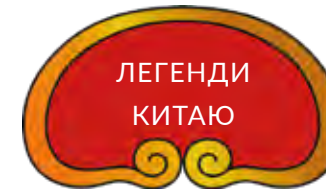

У казковому світі Китаю небесні святі літають на чарівних хмарах, безстрашні герої можуть чаклувати, перетворюватися і знаються на бойових мистецтвах, доблесні володарі захищають закони природи і свою честь, а справедливість завжди винагороджує достойних. Народившись із плетива легенд, байок, фольклору та релігійно-міфічних уявлень, ці казки вже багато поколінь славлять завзяття, доброту, смирення, чесність і гумор. Сповнена фантастичних героїв і пригод серія відкриває молодим читачам скарбницю давньої спадщини дивовижної культури Китаю.

Переклад з китайської: Мар'яна Савченко
Ілюстрації: Ван Вейджи

Переклад з китайської: Мар'яна Савченко
Ілюстрації: Ван Вейджи

Король Мавн

海豚出版社
DOLPHIN BOOKS

Король мавп / Пер. з кит. М. Савченко.— К.: Сафран, 2023. — 107 с. — Електронне видання.
ISBN 978-617-8209-09-4

Король мавп — один із найяскравіших та найулюбленіших міфічних супергероїв як стародавнього Китаю, так і сучасності. Неабиякі вміння допомогли йому, смертному, кинути виклик небесному порядку й дорівнятися до небожителів. Король мавп показав, що навіть найпотужніша стихійна сила підвладна впорядкуванню і здатна творити добро.

Літературно-художнє видання

Король мавп

Перекладачка *Мар'яна Савченко*
Літературний редактор *Олександр Стукало*
Коректорка *Ніка Чулаєвська*
Відповідальна за випуск *Світлана Призинчук*
Макет *Оксана Булькевич*

Dolphin Books Co., Ltd.
адреса: вул. Байванджван, 24, район Січен,
Пекін 100037, Китай

Сходознавче видавництво "Сафран":
ТОВ "Сафран-ЛТД",
тел.: +38 096 788 38 68,
e-mail: safranbook@gmail.com
www.facebook.com/safranbook
instagram: @safran_book
адреса: 07442, вул. Щорса, 6,
смт Велика Димерка, Броварський район, Київська область.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців:
серія ДК № 6278 від 04.07.2018 р.

The book is jointly planned and published by Safran LTD and Dolphin Books

© Dolphin Books Co., Ltd, Beijing, China, 2018
© ТОВ "Сафран-ЛТД", видання українською мовою, 2020
© Мар'яна Савченко, переклад з китайської, 2020
© Мар'яна Савченко, передмова, 2020

Передмова

Легендами про Короля мавп захоплювалося не одне покоління китайських дітлахів і дорослих. Образ чарівної мавпи — героя-трикстера з надприродними здібностями, котрий народився з каменя, пройшов навчання у майстра-даоса, повстав проти неба, а згодом перетворився на відданого чернечого учня та благочестивого послідовника буддійського вчення, — суперечливий за своєю суттю.

Неоднозначним є вже народження міфічної мавпи (в найпоширенішій версії — з кам'яного яйця, яке породила чарівна скеля, котру живили сили неба й землі) — так найчастіше народжуються боги, а нашого героя вважають усе-таки жителем земного світу. Протиріч натурі Короля мавп додають численні імена й титули (деякі з них самовигадані), під якими він фігурує в різних джерелах: Кам'яна мавпа; Прекрасний король мавп; Свень Вукон; бімавень; Великий Мудрець, гідний

неба; Великий Мудрець, що сягнув неба; Паломник Мавпа (Хов Сіндже або Свень Сіндже). Розмаїття ідентичностей Свеня Вукона грає на руку як авторам, котрі алегорично використовують цей образ у своїх творчих задумах, так і читачам — створюючи безмежний простір для трактування персонажа, який не втрачає актуальності з плином поколінь.

Попри неабияку популярність героя, проблему його походження досі остаточно не вирішили. Припускають, що на формування образу Свеня Вукона вплинула постать божественної мавпи Ханумана з індійського епосу «Рамаяна»; окремі ж дослідники, зокрема Лу Сінь, пов'язують його з мавпоподібним річковим чудовиськом Вуджиці, описаним іще в ранньому китайському міфологічному трактаті «Канон гір і морів». Із проникненням у Китай буддизму, зокрема завдяки легендарному паломництву славнозвісного танського ченця Сюаньдзана до Індії у VII столітті, почали множитися й розвиватися історії про його мавпоподібного героя-супутника. Майже п'ять сотень років по тому, в добу пізньої династії Сон, вимальовується чіткий сюжет історії-

подорожі «Балада про те, як Тан Саньдзан здійснив подорож за буддійськими сутрами», а з ним розвивається й образ обдарованої мавпи-учня. Пізніше сюжет набув цілісності під впливом народної творчості (особливо помітною, наприклад, була юаньська драма дзадзю «Подорож на Захід», авторство якої приписують Яну Дзінсяню), однак довершеності стародавня легенда досягла у вигляді вже класичного твору 1592 року, ймовірно, авторства Ву Чен'єня — роману «Подорож на Захід». Саме завдяки йому широко відомими стали сюжети про походження, становлення та подальші пригоди героїчної мавпи Свеня Вукона, зокрема про заколот у Небесному палаці, на якому зосереджена й ця книга.

Проте на цьому розвиток історії про подорож на Захід із улюбленими персонажами не зупинився: навпаки, нові історичні епохи переосмислювали сюжет і породжували продовження, переспіви та адаптації роману в різних жанрах.

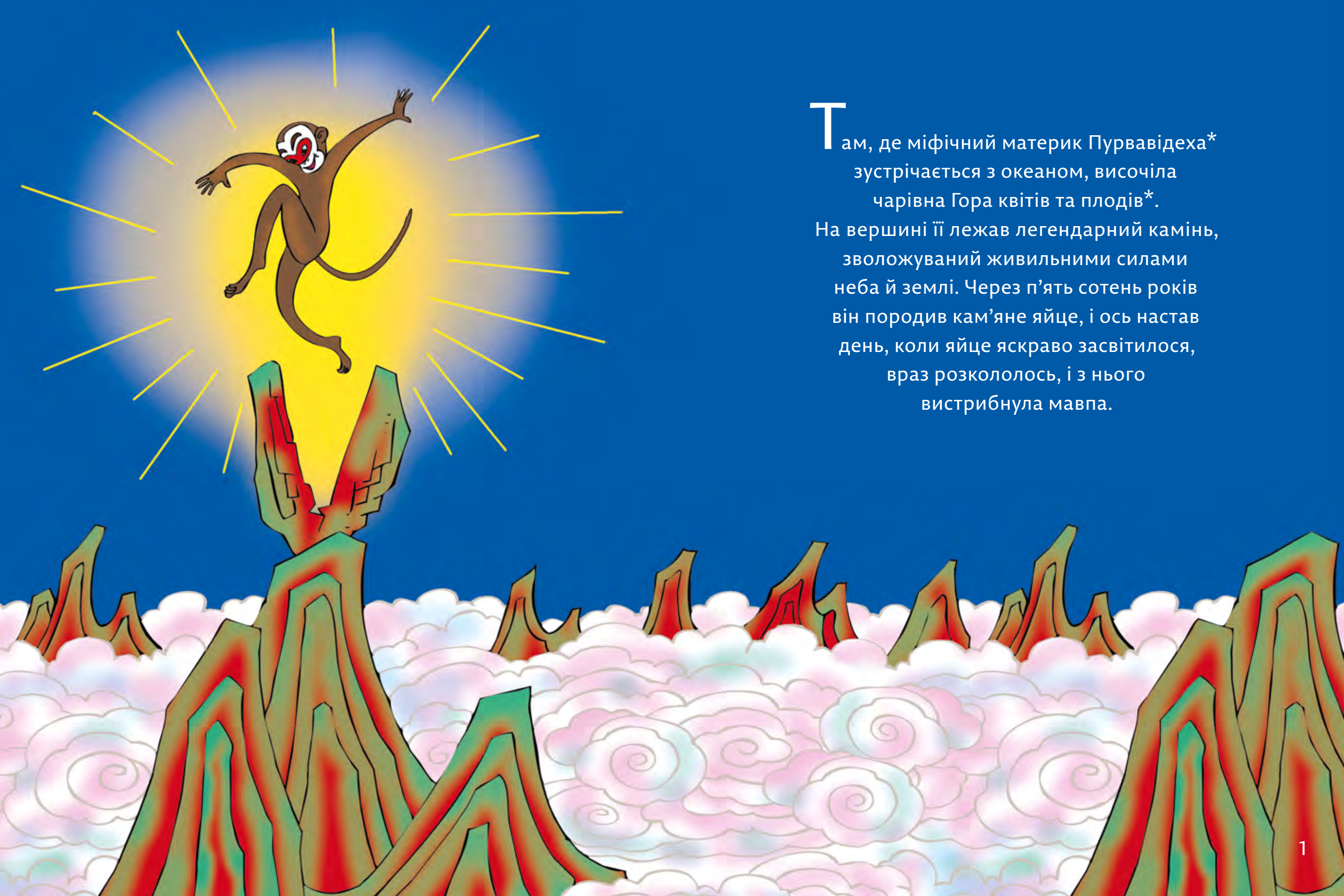
Варто згадати, що перший китайський повнометражний мультфільм «Принцеса Залізне віяло» 1941 року заснований на одному з сюжетів «Подорожі на Захід», а найвідоміший післявоєнний мультфільм «Заколот у Небесному палаці»,

популярна в той час однойменна пекінська опера та ілюстровані книжечки-ляньхваньхва (попередники сучасних коміксів) закріпили за мавпою-розбишакою образ непокірного героя-революціонера.

Постать Свеня Вукона перероджувалася й набувала нових, цікавіших сенсів, проте незмінною залишалася любов його численних прихильників. Свень Вукон став невід'ємною частиною китайської культури та її неофіційним представником. За останні десятиліття в Китаї та поза його межами регулярно виходить незліченна кількість фільмів, серіалів, коміксів, відеоігор і музичних творів, присвячених Королю мавп. Одними з найвідоміших останніх робіт стали анімаційний фільм 2015 року «Король мавп: повернення Великого Мудреця» та фантастичний художній фільм 2017 року за мотивами інтернет-роману Дзіня Хедзая «Вукон».

Сподіваюся, що чарівний Король мавп не залишить байдужими й українських читачів, а ця книга слугуватиме лише початком надзвичайно захопливої подорожі у світ китайської міфології та літератури.

Мар'яна Савченко

Там, де міфічний материк Пурравідеха* зустрічається з океаном, височіла чарівна Гора квітів та плодів*. На вершині її лежав легендарний камінь, зволожений живильними силами неба й землі. Через п'ять сотень років він породив кам'яне яйце, і ось настав день, коли яйце яскраво засвітилося, враз розколось, і з нього вистрибнула мавпа.

Мавпа ця була обдарована надприродними можливостями. Безсмертний майстер Путі* передав їй свої дивовижні чаклунські вміння (здатність їздити верхи на чарівній хмарині та вдаватися до сімдесяти двох перетворень) і обрав для неї людське ім'я — Свень Вукон.

Свень Вукон наважився приборкати містичну Печеру водяної завіси, якої доти всі боялися. Завдяки цьому мавпи з Гори квітів та плодів і духи з сусідніх печер обрали його ватажком і охрестили Прекрасним королем мавп, а Печеру водяної завіси стали вважати обителлю небожителів. Найбільшою втіхою для Свеня Вукона стало тренування мавп, яких він навчав бойових мистецтв.

Одне непокоїло Прекрасного короля мавп: не було в нього доброї зброї.

І тоді звернувся до нього з пропозицією один старий макака: «Ще за дідів-прадівів подейкували, що цей водоспад перед Печерою водяної завіси веде прямо до палацу Царя драконів Східного моря* . А в палаці зберігаються незлічені скарби. Може, Ваша Величність спробує пірнути на морське дно?»

«Спробую! Ще й як спробую!» — радісно вигукнув Король мавп і перевертом кинувся у водоспад. Вода справді привела його прямісінько до палацу.

Побачивши Царя драконів,
Вукон зрадів і заговорив до нього:
«Добрий сусіде, хотів позичити у Вас зброю,
що була б мені до душі.
Не знаю, чи знайдеться у Вас така!»

Мавпа здалася Цареві драконів
потішною, і він приязно відповів:
«Вважай, що ти звернувся за призначенням».

Четверо генералів-креветок
притягли величезний меч
із кільцями вагою три тисячі дзінів*.
Вукон одним помахом зробив там зазублину
і прокричав: «Легкий! Занадто легкий!»

Шестеро генералів-черепах принесли
на собі алебарду вагою сім тисяч дзінів.

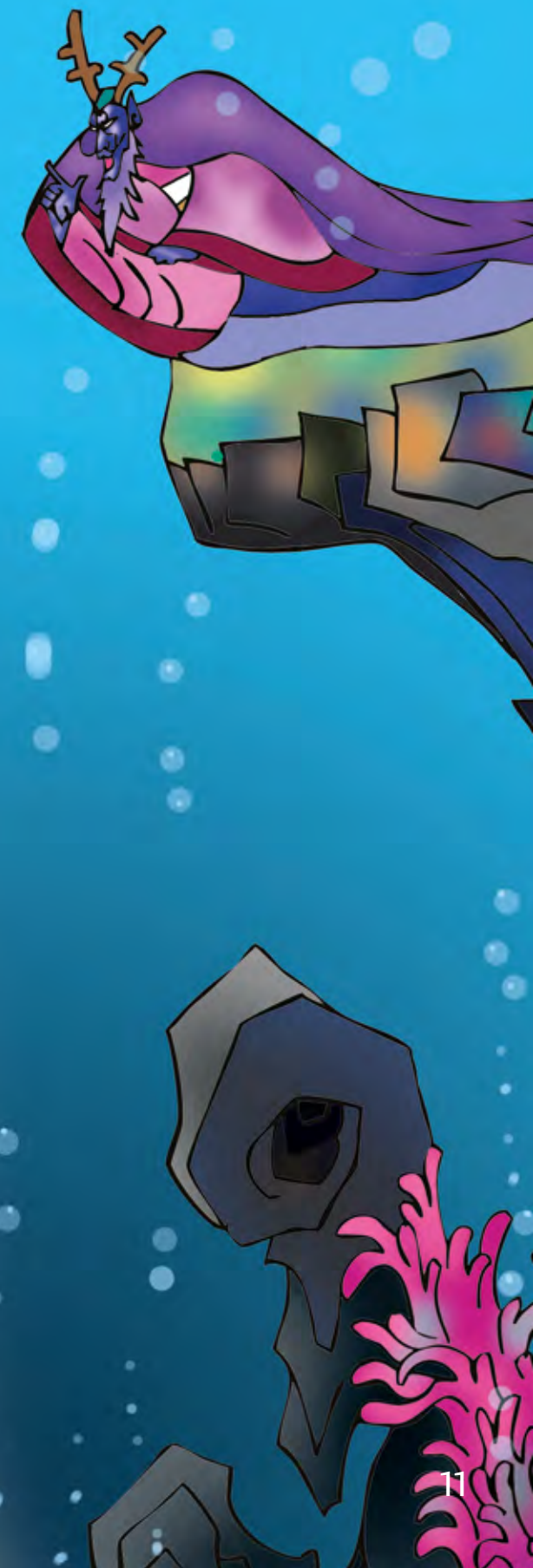

І знову лиш за кілька помахів
зброя переломилася надвоє.
А Вукон знай собі супить брови:
«Все одно залегка! Занадто легка!»

Кращої зброї у Царя драконів не було,
тож він не знав, як спровадити Вукона.
Аж тут міністр Черепаха
тишком дещо запропонував.

Цар драконів провів Вукона
на задній двір, посеред якого було встромлено
велетенський металевий стовп.

«Це Чарівна голка, що стримує море, —
від Великого Ю* дісталася, встромив тут, коли
повені приборкував, — усміхнено пояс-
нив. — Зможеш зрушити з місця — буде твоя».

На велетенському стовпі було викарбу-
вано напис: «Слухняна золота палиця.
Вага — тридцять шість тисяч дзінів».

«Пречудова цяцька!» — гаркнув Вукон
і висмикнув стовп одним махом.
Враз морське дно збурилося —
та так, що сам Цар драконів перелякався.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.